

Sajtószilánkok 2002.

Szerző Administrator
2007. november 21.
Utolsó frissítés 2008. január 30.

?de nem kisebb a jelentősége az ideológiának sem: Bartók utóbb híressé vált gondolata, a "népek testvérré válásának eszméje" mindmáig utópia. Talán az idejekorán, a hangok segítségével megvalósított együttélés (együtt-zenélés, együtt-játszás) hatása felnőttkorban is tovább él majd?

(Ich spiel ein Ispiláng, Fittler Katalin, Sztereo 2002. Január-február)

? Ha karácsony, akkor Szvorák Kati. Amennyiben akadna olyan lény az országban, aki valamilyen csoda folytán elfeledkezne a távoli ünnepről, akkor a sokoldalú énekesnő évről-évre általában ezidőtájt megjelenő kiadványa biztosan figyelmezteti rá?

(Danadana, Demokrata 2002/1)

? Szvorák Katalin népdalcsoakra érzékletesen mutatta be kultúránk egységét, oszthatatlanságát?

(Új Szó 2002.01.24.)

?A háttorzongatóan tiszta hangú népdalénekes, Szvorák Kati lassan két évtizede lepi meg évről évre rajongóit értékesebb lemezekkel?

(Szabad Föld-Online 2002.01.25.)

?becsülendő Szvorák Kati azon igyekezete, hogy - még ha csak egy album erejéig is - "összebékítette" a Dunatáj népeit. Várjuk a folytatást, hiszen karnyújtásnyira tőlünk rengeteg kincs rejtőzik még?

Pop Porond, Heti Délkekelet 2002.02.07.

? A Liszt-díj engem is teljesen váratlanul ért, annál is inkább, mivel számomra a nevem elhangzása után derült csak ki, hogy milyen elismerésben részesülök. Hihetetlen volt! Az októberben kapott Hungaroton-díjnál felemelő érzés volt egyedüli népdalénekesként átvenni a kitüntetést a Zeneakadémián olyan művészek, zenekarok társaságában, - hogy csak néhányukat említsem- mint Vásáry Tamás, Zádori Mária, Kocsis Zoltán, az Amadinda, az Illés, az Omega együttes. A Kodály Zoltán-díjjal a közművelődésben való tevékenységemet jutalmazták. Elsősorban a magyar és más népek kultúrájának megismertetéséért. Nagyon fontosnak tartom, hogy a gyerekek egészen kicsi koruktól ismerkedjenek saját, majd más nemzetek zenéjével, hagyományaival, elfogadják egymást a különbözőségeik ellenére is. Így talán elkerülhető lesz, hogy gyűlölködő felnőttekké váljanak. Hiszen a zene nyelve univerzális, mindenki megérti, ezért bízom abban, hogy összeköti, és nem elválasztja az embereket. Nagyon fontos szerepe lenne a tolerancia tanulásában. Nem véletlen, hogy az elmúlt két évben ismét visszatértem első önálló lemezem témájához, Közép-Európa közös dallamkincséhez. A Hungaroton -díjat többek között lemezeim ötleteiért is kaptam. ? Németországban, a bajor tartományban, némasági fogadalmat tett apácák előtt énekeltem. Csillogott a szemük, látszott, hogy nagy hatással vagyunk rájuk. Ahogy zenéltünk, egyre jobban ?belemelegedtek?, kézzel-lábbal ütötték a taktust. Egy másik alkalommal tévéfelvételt készítettünk krasznahorkai vár tövében. A távolban juhok legeltek. Ahogy énekelni kezdtem, a szemem sarkából egyszer csak látom, hogy lassan megindulnak felém és körbefognak. Leírhatatlan élmény volt, ahogy a nyáj körém gyűlt, és hallgatta az énekemet. De énekeltem már kínaiakkal kínaiul, lengyel zenekarral magyarul, szózatot Mádl Ferenc beiktatásán, amerikai és magyar himnusz a washingtoni Folger Könyvtárban, felléptem német és francia kórházakban és szociális otthonokban, tűzszünetben a Bekaa völgyében, a Sao Paulo-i Parlamentben, amerikai lovardában és lotharingiai marhavásáron, Schiff András TV műsorában, Illés Lajosnak köszönhetően a rockműfajba is belekóstolhattam, énekeltem utcán és hangversenyteremben egyaránt. A maga nemében mindegyik felejthetetlen volt. Úgy tudom néhány éve népdaléneklést tanít a Vujicsics Tihamér Zeneiskolában? ?Egészségre, lelki békére és nyugalomra vágyom. A kitüntetések önmagukban nem jelentenek mindent, a hallgatóság visszajelzései, a közönség szeretete számít valójában?

(Vendégségben Szvorák Katinál, Szentendre és vidéke 2002.02.08.)

Arany tollú madarak
Gyémánt porban fürdenek
Mosolygó nap fényében

Énekel sok kisgyerek.

Ne féljeteK,
ÖrvendjeteK,
Angyal sereg
KörötteK

Ne féljeteK,
ÖrvendjeteK,
Álomföldön
ÉbredjeteK!

Szántai Tamás 2002.02.13.

? Szvorák Kati arra is ráébreszti az igényes szülőket, hogy a Duna-medence szinte minden nemzetiségű kisgyermeké ugyanazzal a dallal hívogatja elő a csigabigát, készíti a röpülésre a katicabogarat, természetesen ki-ki a maga nyelven? (Kismama 2002 január)

?Pozsonyban egyszál maga kiállt a hallgatóság elé, mint egy hegedű és bensőségesen énekelte a moldvai csángós és mezősegi dalokat, hogy könnye csordult az üldözött embereknek?

Gyurkovics Tibor: Tót-országban <http://gondola.hu>

?Érzékletesen mutatta be kultúránk egységét, oszthatatlanságát?emlékezetes utazást tehettünk térben, időben?
Új Szó. 2002. jan.24.

? Aki pedig meghallgatja Szvorák Kati Ispiláng című lemezén a magyar, szerb, szlovák és a többi közép-európai nép gyerekdalait, el is felejt, hogy éppen esik, vagy, hogy hétköznapi van, és másnap iskolába kell menni? (Nők Lapja 2002.03.03.)

?Kishitű vagyok, talán azért, mert ez egy állapot, amibe beleszületünk?Ha mi nem is érezzük magunkat másnak, érzékeljük, hogy mások másként kezelnek bennünket. S végül elhisszük magunkról, hogy kevesebbek vagyunk. Biztosan azért, mert odaát élni mindig csak korlátozottan lehetett?Az első pofon akkor ért, amikor nem mehettem el egy külföldi jutalomtáborozásra, mert magyar anyanyelvű voltam. Ezt kerek perccel meg is mondták?A palócos gondolkodás, az egészen más. Még a humorérzésem is más volt, mert a vidék, ahonnan származom, a legzártabb. Otthon a csend is nagyobb. Beszédesebb?Ami gátlás, görcs volt bennem, azt a dal oldotta fel?Magyarországon nehéz volt a beilleszkedés?a kollégiumban cseh lánynak tituláltak?Azóta már minden átértékelődött. Most már tudom, hogy sok szlovák van, aki hasonlóképpen gondolkodik, mint én?Aki a saját kultúráját szereti, az nem tudja bántani a másikat. Azért, mert tudom, hogy neki is olyan fontos az övé, mint nekem az enyém? Az én magyarságom legbelül van, mert ez szubjektív és a legszentebb dolog. Inkább dalolok róla. Szerintem minden magyarnak élnie kéne néhány évet kisebbségben, hogy megízlelje, hogy milyen is az. S akkor talán nem adnának olyan ?okos? tanácsokat?De a szlovákokat is meg tudom érteni. Mivel kis nép, a nacionalizmusnak működnie kellett, különben lehet, hogy már nem lennének. Olykor a más eszével is kell gondolkodni. Nem az a lényeg, hogy hol húzódnak a határok, hanem az, hogy átjárhatók legyenek? Csonti Melinda: Határok és magyarok. Kisebbségi létünkéről beszélgettünk Szvorák Kattival. (HÉT Nap, Művelődési Körkép. 2002. március 6.)

??Az elmúlt időszakban gyökeresen megváltozott az életfelfogásom, az életszemléletem, az életmódom, de ennek semmi köze nincs a díjakhoz. Bizonyos élmények hatására még fontosabb lett számomra a család, a barátok, és a korábban szinte észre sem vett apró dolgok. Kifejlesztettem magamban a ?Gandhi-szindrómát?, vagyis a legmegalázóbb helyzetekben is próbálom jól érezni magam. Ezzel pedig gyarapítom azon ?depressziós? városi polgárok számát, akik irigylik tőlem a jókedvet, a derűt és a falusi létet. ? Pályája során három kontinens huszonhét országában legalább kétezer koncertet adott. Van olyan hely, ahol még nem járt és szívesen énekelne? ? Legszívesebben Görögországban, Törökországban és Izraelben énekelnék, mindazonáltal vágyom bármilyen messzi technikai- és érzelmi pusztítástól

mentes természetes közösségbe. ? Mi volt a legemlékezetesebb élménye? ? ?Leg? nem volt, de számos meghatározó emlékem van. Felejthetetlen koncertet adtam a bajorországi, némaságot fogadott apácáknak, akik kezükkel ütötték a taktust. Felléptem egy francia marhavásáron, ahol a parasztok hátat fordítva falatoztak, viszont a marhák szájátva figyelték végig az előadást. Egy filmforgatáson a krasznahorkai vár tövében a juhnyáj dalolás közben teljesen közrefogott és a szó szoros értelmében nem engedett el. München egyik kórházában megtáncoltattam a gipszelt lábú betegeket is. De énekeltem a Szózatot Mádl Ferenc beiktatásán és a Sao Paulo-i parlamentben, az amerikai és magyar himnuszt a washingtoni Folger könyvtárban, ádventeztem a miniszterelnöki rezidencián, dalolva vacsoráztam a Parlament Vadász-termében. ? Gazdag gyerekkora volt? ? Ennyi év távlatából csodás mesének tűnik. Még meg se születtem, a szerencse már mellém társult: édesanyám bölcsőt nyert egy farsangi mulatságon. A családi legenda szerint az apai ág végig hatalmas juhászdinasztia volt és állítólag Vidróckival is rokonságba keveredtünk. Gyermekkoromat Pincen, az alig háromszáz lelkes faluban töltöttem. Az ?Ipóba? jártunk fürödni, kézi szövésű szőnyegetek sulykolni. A losonci piacon ?kofáskodtam? nagymamával, aki vásznait a neves festőnek, Szabó Gyulának adta el. ? Sokat segített a szüleinek, a nagyszüleinek? ? Én örömmel legeltettem a libákat. Sőt, azt is bebizonyítottam, hogy még a buta tyúk is idomítható. Kapálgattam a kukoricaföldünkön. Emlékszem a drótos tótokra, akikkel előszeretettel ijesztgettek a felnőttek. De én nem voltam félős, hiszen egyszer még a nyúlörögyűjtő oláh cigányok szekérére is felkérkedtem. Elmentem volna velük a világ végére is, ha az édesanyám a falu végén utol nem ér bennünket. ? Mi hiányzik ma azokból az időkől? ? A mérhetetlen szabadság. ? Mikor találkozott először a dalolás örömeivel? ? Minden szombaton eljöttek hozzánk a Feri cigányék, megborotválták a nagyapámat, másnap meg elhúzták legkedvesebb nótáinkat. Úgy hiszem, akkor kerített hatalmába a muzsika. ? Mikor és mit énekelt először pódiumon? ? Háromévesen a falusi kultúrház avatóján a barátnőmmel belesültünk a Hopp Juliska kezdetű dalba. Bögve szedtek le bennünket a színpadról. ? Pilisszentlászlón él a családjával. Nincs távol a világtól? ? A falu számomra a visszaköszönt gyermekkorom, a béke és szeretet rezervátuma. Van telefonunk és e-mailünk is, úgyhogy aki akar, az megtalál. ? Otthona valóságos múzeum. Mire a legbüszkébb? ? Tárkányi Béla egri kanonok-költő íróasztalára, melyen még Petőfi is írt, a Pulszkyak Eperjesen készült könyvespolcaira, melyeket később Szabó Ervin örökölt, Pátzay csodálatos Ady-maszkjára, Czigány Dezső férjem dédanyját ábrázoló festményére, Lesznai Anna Cigánycsaládjára, az én nagyszüleim parasztbútoraira. Minden apró tárgyat megbecsülök, hiszen elődeinket idézik. ? Tervei? Szeretnék a házukban vendégeket fogadni a falusi turizmus keretében. Hamarosan gereblyézek, palántázók, gyomlálók, hogy az első betérőket szép környezet fogadja. Természetesen folytatom a Hungarotonnál ?közép-európai? lemezsorozatomat. Előbb a Lagzi, majd a Farsang felvételeire kerül sor.

(BORZÁK TIBOR: Némaságot fogadott apácák hallgatták a magyar népdalokat
Szabad Föld.2002. márc.29)

?Bevallom, ezt a gyerekeknek szóló lemezt, míg hallgattam végigénekeltem?Szvorák Kati megint valami csuda kincset ad tovább?

Schäffer Erzsébet: Szvorák Kati Iglicéje (Nők Lapja, 2002. május 8.)

?Mindkét gyereknek megvan a maga altatója a mai napig, mely mindig kiegészül egy számomra éppen gyakorlásra szánt egyéb dallal is, így előfordult az is, hogy hetekig egy héber altatót, vagy az amerikai himnuszt hallgatták lefekvésükor. Természetesen nem parancsuralom nálunk a népzene. Gyermekünk Scooterért és a Tankcsapdáért is rajonghatnak.(Majd elmúlik) Az, hogy népdalt kapnak tévés esti mese helyett, hogy dúdolok nekik, az azért is van, mert tudom, hogy a dalnak fontos szerepe volt egykoron az életben, ahogy annyi minden másnak??Tévének ugyan van, de jó, ha évente kétszer kapcsoljuk be. A gyerekeknek sem hiányzik. Nem is értjük, hogy másoknak hogy jut erre idejük. Nem sajnálják ilyesmire pazarolni idejüket? Mi este játszunk, kártyázunk, olvasunk, zenét hallgatunk, de a csend is nagyon fontos. Nálunk a csendnek is hangja van. Néha betéved hozzánk egy cinke, vagy esténként lakomázni jön a sündisznónk, pár hete visszatértek a fecskéink, s boldogan hallgatjuk a mestergerendában percegő szűt. Így sosem unatkozunk. Megvannak a saját értékeink, életszemléletünk. A gyerekeink ezt látják, ezt a példát követik és reméljük, hogy ezt hagyományozzák majd tovább unokáinknak
(Nők Lapja, 2002. május 22.)

Az irodalmi igényességű kiadványok közül kettőt említek: az egyik a csodálatos hangú népdalénekes, Szvorák Katalin gyermeklemeze, melyet a Téka együttes közreműködésével rögzített, s elragadó bájjal vezeti be a legkisebbeket egy a Pokémon-világon?

Jozzy világa (<http://jozzy.zona.hu>)

?..Páratlanul érdekes, rendkívül jó izléssel válogatott anyag?A kíséretet az a Monarchia Zenekar adja, amit már a nevéért is szeretni lehet?Változatos elgondolkodtató lemez. A közös gyökerek, a közös gondolkodás, a közös eszme és hitvilág jobban összetartja ezt a néhány tucat kis (jobb híján Kelet-Európainak nevezett) népet itt, mint a nagy közös menetelés a csupa nagybetűs EURÓPÁba. Legalábbis ha hagyják?
(<http://www.../article.php?id>)

Szent Mihály-napok Nyergesújfalun

Háromnapos rendezvénnyel ünnepelték a templombúcsút Nyergesújfalun. Szeptember 27-én, pénteken este Szent Mihály-vesperással kezdődött az ünnepség, majd szombaton az esti szentmisén bemutatkozott az egyházközség frissen alakult ifjúsági ének- és zenekara. Az estet Szvorák Katalin népdalénekesnő dalestje koronázta meg...

(lengyel)

?Ezt a dalt, ezt kellene meghallgatnia minden gyilkosnak, minden pöffeszkedő, ostoba perc-emberkének?
Aki magyar, 1956 CD (Szvorák Kati: Ruszki Iván) <http://www.netvers.hu>

?Nem evilágról való szépség van benne?, aki teheti, hallgassa meg!...
<http://forum.gondola.hu>

1981-ben a Röpülj, páva! vetélkedőn egy tiszta hangú felvidéki lány tűnt fel a televízió képernyőjén, akinek az egyénisége átsütött a határon túlról. Ő volt Szvorák Kati, aki megnyerte a vetélkedőt, és egy egész ország felfigyelt rá. Meg arra is, hogy a határon túl is élnek magyarok, nemcsak Erdélyben.

Ma hivatásos népdalénekes, de otthonról hozott kisebbségi léte meghatározta az életét. Otthon azért, mert magyar volt, Magyarországon pedig azért, mert odaátról jött.????..

- Kishitű vagyok, talán azért, mert ez egy állapot, amibe beleszülettünk - kezdi a beszélgetést. - Ha mi nem is érezzük magunkat másnak, érzékeljük, hogy mások másként kezelnek bennünket. S végül elhisszük magunkról, hogy kevesebbek vagyunk. Biztosan azért, mert odaát élni mindig csak korlátozottan lehetett. Apáméktól mindig azt hallottuk, hogy duplán kell minden eredményért megküzdenünk, ha azt akarjuk, hogy mint magyarok valamit is elérjünk...

- Akkor ért az első pofon, amikor nem mehettem el egy külföldi jutalomtáborozásra, mert magyar anyanyelvű voltam. Ezt kerek perccel meg is mondták, sőt azt is, hogy a szlovákok részesülnek előnyben. Csak a sportban nem tudtak úgy elnyomni bennünket. Legfeljebb a távolságban csalhattak egy-két centiméternyit, hogy ne mi legyünk az elsők.

A palócságom volt a másik hátrány

- A felvidéki magyarok között ez is hátrány. A csallóköziek lenézték a közép-szlovákiaikat. Mi, felvidéki magyarok sem voltunk egységesek. Megvolt, hogy ki honnan jött. Ez magyar betegség. Még a népzenei mozgalmon belül is a perifériára szorultam. Akármilyen jól csinálom is. Halmos Béla magyarázta el, hogy miért. Túl későn jöttem, és odaátról?

Magyarországra kerülve sok mindenről le kellett mondanom

- Talán félig-meddig önmagamról is. Ami gátlás, görcs volt bennem - a gyerekkoromtól fogva -, azt a dal oldotta fel. Most is ez segített, mint mindig, talpra állnom. Nekem ez a gyógyszerem. Ide kerülve valahogy itt is folytatódott a másság érzése. Nehéz volt a beilleszkedés. A kollégiumban hiába tudtam magyarul, mégis cseh lánynak tituláltak. Ez akkor kezdett megváltozni, amikor a Röpülj, páva! versenyen eredményeket értem el. Ekkor mindenki üdvözléssel fogadott a kollégium kapujában. Ekkor dőltek le a falak. Keserű dolog visszagondolnom rá, de említésre érdemes az is, hogy amikor először énekeltem palócosan a versenyen, azt hitték, hogy nem is magyarul beszélek. Végül is a férjem nevelt át. Nagyon nehéz volt leszoknom a palóc beszédéről. Egy agymosással is felért, hogy át kellett állnom az irodalmi nyelvre. Ha átlépek a határt, és hazamegyek a szüleimhez, automatikusan átáll az agyam. A palócos gondolkodás, az egészen más. Még a humorérzéke is más volt, mert a vidék, ahonnan származom, a legzárkózottabb. Otthon a csend is nagyobb. Beszédesebb.

? - Ezért is mondom sokaknak, hogy tanuljanak meg énekelni, nem fontos, milyen hangon, csak daloljanak. Valaha a bölcsőben lévő gyermeknek is énekelt az anyja, s ezen nőtt föl. Így tudta magában feldolgozni a fájdalmat, az örömet. Ezt a mai ember sajnos már nem ismeri.

?- Ez is érdekes. Amíg odaát voltunk, nagyon védekeztem a másság ellen. Pl. állandóan a Magyar Televíziót néztem, magyar iskolába jártam. Ha meg kellett szólalnom szlovákul, féltem és dadogtam, hogy rosszul mondom. Otthon görcsben éltem. Elhagyva a szülői házat, éreztem meg, hogy milyen pirinyó vagyok. Amikor itt kerestünk lakóhelyet, az volt a vágyunk, hogy hasonlítson az otthonihoz. Ezt egy szlovákok lakta hegyvidéken találtuk meg. Azóta már minden átértékelődött. Most már tudom, hogy sok szlovák van, aki hasonlóképpen gondolkodik, mint én?

- Az első lemezem is ebből kifolyólag arról szólt, hogy mennyi közös dallamunk van a szlovákokkal, a horvátokkal, a románokkal, a romákkal. Sokan értetlenül kérdezték, hogy mire jó ez. Még azt is megkérdőjelezték, hogy egyáltalán magyarnak tartom-e magam. De szerencsére akadt olyan is, aki megerősített a hitemben, mert a másikat el tudom ismerni. Aki a saját kultúráját szereti, az nem tudja bántani a másikat. Azért, mert tudom, hogy neki is olyan fontos az övé, mint nekem az enyém. Tiszta szlovák helyre is szívesen elmennék fellépni, ahol bekonferálnám a dalokat, de szlovák ismerőseim nem merik megszervezni, mert félnek. Nyugaton ezzel szemben örülnek ezeknek a daloknak. Ott elmondjuk, hogy a Kárpát-medencét sokféle nép lakja, és a kultúrában is sok a kölcsönösség, az egymás mellett élő népek között akaratlanul is vándorolnak a dallamok.

Az én magyarságom legbelül van

- Mindezt felvállalom, és ettől lehetek nagymagyar. Igazából ez a kifejezés sokszor sért. A zászlót lobogtató és nagykokárdás magyarokról megvan a véleményem. Nem akarok senkit megsérteni, de sokszor azt sem tudják, hogy hol van Losonc, vagy Krasznahorkáról azt hiszik, hogy Erdélyben van. Mert mindig csak Erdély! Persze, ők vannak a legtöbben, de azért máshol is élnek magyarok, tifelétek is. Az én magyarságom legbelül van, mert ez szubjektív és a legszentebb dolog. Inkább dalolok róla. Szerintem minden magyarnak élnie kellene néhány évet kisebbségben, hogy megízlelje, milyen is az. S akkor talán nem adnának olyan „okos” tanácsokat. Mert többször előfordult, hogy elmentek Erdélybe, és mellőngetően meg akarták mutatni, hogy mit kellene csinálni. Viselkedésükkel csak ártottak az ottani embereknek. Bennem is sokszor felvetődik, hogy könnyű innen beszélnem. De az is, hogy amikor megszólaltatom a felvidéki dalokat, akkor az emberekben megmozdul valami.

Csak apró lépésekben lehet haladni

- Szlovák viszonylatban is meg kellene nyerni az értelmiséget, és el kellene hitetni velük, hogy csak közösen juthatunk előbbre. Nem egymás ellenére kellene dolgozni. A történelmet sem úgy kellene megélni, hogy egymással ellenségeskedünk. A fiatalokat más szellemben kellene nevelni, mert a szlovák tankönyvekben az áll, hogy mi magyar elnyomók vagyunk. Persze, fiatal a rendszer is. De a szlovákokat is meg tudom érteni. Mivel kis nép, a nacionalizmusnak működnie kellett, különben lehet, hogy már nem lennének. Olykor a más eszével is kell gondolkodni. Nem az a lényeg, hogy hol húzódnak a határok, hanem az, hogy átjárhatóak legyenek - mondta Szvorák Kati.

CSONTI Melinda:

Kisebbségi létünkéről beszélgettünk Szvorák Kati népdalénekesssel

A füleki közönségnek azonban ezeknél is fontosabb, hogy városuk díszpolgára hazalátogatott. A Csemadok Örvendezzünk! című karácsonyi műsorában az volt a legszebb, hogy egyszerűen csak hallgathattuk a hangját?.

? Egy évvel ezelőtt is hosszú tapssal jutalmazta fellépését a közönség, hisz füleki származású, s egyben a város díszpolgára is. Talán az ünneplésben akkor az is benne volt, hogy a fülekiek régen láthatták Önt hazai színpadon. Valóban volt egy hosszabb hiátus, de ez nem rajtam múlt, nagyon szívesen jöttem volna. Egyébként nem vagyok jó menedzsertípus, oda megyek, ahová hívnak. A Felvidéken valóban keveset jártam, volt egy időszak, amikor alig lehetett itt engem hallani.

Az igaz, hogy tavasszal ismét hallhatja a füleki közönség?

Igen, egy jótékonyági koncerten lépek fel, amelyet a füleki templom felújítására szerveznek.

Milyen érzés hazajönni és itthon énekelni szülők, rokonok, ismerősök előtt?

Nehéz, nagyon nehéz, mert az ember szeretne sokat adni magából, s visszaadni valamit abból s szeretetből, ami úgy egyébként is körülvesz, hogyha hazajövök. Óriási felelősség is. Én már a világ nagyon sok pontján szerepeltem, és mégis mikor hazajövök, sokkal jobban izgulok?..

?..Milyen anyagok kerülnek fel egy-egy albumra?

? Nagyon érdekes dolgok kerültek felszínre például szlovák-magyar viszonylatban is. A legszebb daloknak megvan a szlovák változatuk, szinte ugyanúgy éneklük. Hihetetlen. Ezek mind egyházi dallamok, nyugatról jöttek, és mindkét nép átvette. A közönség is megdöbben, amikor egymás után énekelem más-más nyelven ugyanazt a dalt.

?..Ha jól tudom, a duplaalbumon kívül hamarosan még egy lemeze megjelenik.

Igen, tulajdonképpen már az is készen van, csak a keverések, utómunkálatok vannak hátra. Februárban kerül az üzletbe Télkergető címmel, és az egykori Osztrák-Magyar Monarchia népeinek farsangi dalait tartalmazza, ugyancsak több nyelven.

Most, hogy két lemez is elkészült, ezek kitöltik az életét, vagy már az újabb terveken dolgozik?

Most egy nagyobb szeretnék szusszantani?

B.KÓSIK ANDREA: Mikor hazajön, jobban izgul (Új Szó, 2002. dec. 28.)

Ötven éves lett a zeneiskolám, jómagam huszonöt éve kerültem el a szülőföldemről Magyarországra. Mily kerek évfordulók ezek! Egy iskola életében az ötven év nagy idő. Az én huszonöt éves pályám olyan, mintha egy nagy levegőt vett volna az ember, pedig mennyi minden történt ez alatt az idő alatt. Mégis úgy érzem ? jogosan, ? életem első húsz éve sokkal mélyebb nyomott felnőtt mivoltomra, mint azt gondolnánk. Nem lehet és nem is tud az ember elszakadni, ? még ha akarná se, ? gyerekkora színhelyeitől, annak meghatározó élményeitől, de keserveitől sem. Ahogy szaporodnak az évek, egyre inkább hazagondol. Sok minden persze idillikussá oldódik fel az emlékezésben. Így vagyok én a zeneiskolámmal is.

Amikor jó hallásom kedvéért a hegedűt ajánlották választott hangszerként, még nem tudhattam gyerekfejjel, mire is vállalkozom. Főleg, mikor néhány év után kiderült, tömpe, rövid ujjaim nem igazán engedelmeskednek a játék kívánta követelményeknek. Tanárain, Juracsek Hilda, majd Kuralli Erzsébet néni azt hiszem, korán felfedezték ebbéli korlátaim, így bizonyára túl sok örömük nem volt az én játékomban. Mégis becsületemre legyen mondván, tisztességgel elvégeztem a hét évet az előkészítő évfolyammal együtt. Hilda kedves szigorúsága és Erzsébet néni lazább és szeretetteljes órái mélyen megmaradtak bennem. Utólag bizonyára tragikomikusnak hat, milyen lámpalázás is voltam: vizsgákon, koncerteken. Oly annyira tudtam izgulni, hogy a kezemben a vonó is remegett, ujjaim lebénultan követték egymást a húrokon. Ennek ellenére nagyon imádom a hegedű hangját, habár még egy Paganini sem lettem. Kedves barátom, az immáron világhírű hegedűművész, Szabadi Vilmos mesélte, mennyire nem volt gyerekkora, mennyi játéktól

fosztatott meg a hegedülés kedvéért. Nos nekem ez a hegedős korszakom csak kis epizód volt életemben, mégis a hegedűnek köszönhetem, hogy a komolyzenét imádom és a legnagyobb lélekpihentetőnek tartom. Amit egyébként a zeneiskolában nagyon szerettem, az a kamarazenélés volt. Ott nem lógtam ki a sorból, ott tudtam igazán feloldódni és csodálattal hallgattam évfolyamtársam Bari Ernő fenomenális hegedűjátékát, kinek kezében játékszerre szelődött a hangszer. De, hát neki könnyű volt, hisz így született. Mai napig emlékszem az adventi és karácsonyi koncertjeinkre is, amikor gyermekotthonokban az árváknak, vagy magatehetetlen öregeknek zenéltünk. Ilyenkor volt igazán jó együtt zenélni! Gurszky tanár úr a zeneelméleti órákat tartotta és mély humora a mai napig él bennem. Nagyon sajnáltam, hogy 68-ban külföldre távozott.

A hegedűs éveim folytatásaként Kuralli Erzsébet néninél próbálkoztam klasszikus énekléssel is. Emlékezetesek voltak a légzéstechnikai órái, mikor egy jó nagyot ásítottunk és kiengedtük hangunkat. Nos ez már jobban ment, de mivel a jó levegővételre összpontosítottam, az éneklés maga csorbát szenvedett. Még a kassai konzervatóriummal is kacérkodtunk, ahol Kucko tanár meghallgatta Bizet Carmen-jéből a Habanerámat, majd egy-két magyar és szlovák népdalt. A népdalokkal sikert arattam, mégis Füleken maradtam. Huszka Jenő Szabadság, szerelem című operettje után, ahol az egyik főszereplő voltam, döbbsentem rá, hogy lelki éghajlatomnak milyen műfaj felel meg.

Ha arra gondolok, hogy a több száz éves hagyománnyal életben maradt népdal egyik ismert továbbélője lehetek, ez számomra erkölcsileg is nagyon lényeges.

Egy tanárnak az a legfontosabb, - mondom én, aki nemcsak pódiumon szerepel, de tanít is, - hogy zeneértő, művészileg nyitott, kreatív, lelkiileg kiegyensúlyozott embereket neveljen azontúl, hogy meglássa a tehetséget és azt támogassa, hiszen az ember sohase tudhatja, hová viszi, merre röpti Fortuna szekere?

Szvorák Kati: Zeneiskolai emlékfosztlányaim

(50 éves a FÜLEKI ZENEISKOLA)

STAFÍRUNG

Szvorák Kati lemeze csodálatos ötvözete a különböző kultúrák tiszta, érintetlen gyöngyszemeinek. Dalai harmóniát sugároznak, nem hagynak kétséget a hallgatókban afelől, hogy a másságnak helye van, és az eltérő kultúrák egymás mellett élése gazdagít mindannyiunkat. Ez az a zene és az a művészet, amely az Európai Unióban is segíteni fog mindannyiunkat egymás felé közeledni.

Habsburg György (Ajánló sorok a Stafírunghoz)